

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 282/09-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na zákaz diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 60/1996 a jeho uznesením z 11. decembra 2008, ako aj jeho ďalšími rozhodnutiami v tomto konaní; postupom Krajského súdu v Prešove v odvolacích konaniach nadväzujúcich na konanie vedené Okresným súdom Bardejov pod sp. zn. 8 C 60/1996, rozhodnutiami Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 291/1999 zo 14. februára 2000, sp. zn. 4 Co 171/2000 z 31. júla 2000, sp. zn. 4 Co 15/2001 z 31. júla 2001 a sp. zn. 14 Co 18/2008 z 9. apríla 2008, ako aj jeho ďalšími rozhodnutiami v odvolacích konaniach nadväzujúcich na konanie vedené Okresným súdom Bardejov pod sp. zn. 8 C 60/1996 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní o dovolaniach vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 178/2009, 5 Cdo 179/2009, 5 Cdo 180/2009, 5 Cdo 181/2009, 5 Cdo 182/2009 a jeho uznesením z 13. júla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2009 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva na zákaz diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 60/1996 a jeho uznesením z 11. decembra 2008, ako aj jeho ďalšími rozhodnutiami v tomto konaní; postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v odvolacích konaniach nadväzujúcich na konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 8 C 60/1996, rozhodnutiami krajského súdu sp. zn. 4 Co 291/1999 zo 14. februára 2000, sp. zn. 4 Co 171/2000 z 31. júla 2000, sp. zn. 4 Co 15/2001 z 31. júla 2001 a sp. zn. 14 Co 18/2008 z 9. apríla 2008, ako aj jeho ďalšími rozhodnutiami v odvolacích konaniach nadväzujúcich na konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 8 C 60/1996 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní o dovolaniach vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 178/2009, 5 Cdo 179/2009, 5 Cdo 180/2009, 5 Cdo 181/2009, 5 Cdo 182/2009 a jeho uznesením z 13. júla 2009.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *«Hned' po schválení transformačného zákona o družstevníctve naším parlamentom, som ako prvý v tomto čase ešte federálnom štáte podal svoju písomnú žiadosť o prevedenie môjho bytu do osobného vlastníctva, zo dňa 24. I.*

1991, a to zo strany Okresného stavebného bytového družstva v Bardejove, čo sa neuskutočnilo dodnes. A k tomu práve prispel podstatnou mierou svojím posledným rozhodnutím aj náš Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý kauze vedenej na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 8 C 60 „zatĺkol posledný klinec do rakvy“! Ide o jeho cieľavedomé a chytrácke rozhodnutie - uznesenie sp. zn. 5 Cdo 178/09 až 182/09, zo dňa 13. 7. 09, ktorým „jednou ranou“ zmárnil celkom 5 mojich dovolaní proti rozhodnutiam odvolacieho prešovského súdu a v jednom prípade aj prvostupňového bardejovského ich zastavením a odmietnutím na totalitný spôsob, k čomu sa je možné len veľmi ťažko vyjadrovať.

Tak radšej pomlčím a nech to urobí náš ústavný súd, ktorého je to povinnosťou všetko zhodnotiť a spravodlivo i ústavne o nej rozhodnúť...

V právnom štáte je neprípustné, aby o dovolaní, ktoré je procesnou záležitosťou mohol kasačný súd rozhodnúť za 9 a viac rokov, ako sa to stalo v tejto kazue až v dvoch prípadoch, keď mnou napadnuté uznesenia dovolaniami sú zo dňa 14. II. 2000 a 31. VII. 2000...

V ozajstnom právnom štáte je rovnako neprípustné, aby menej solventní ľudia nemali prístup k spravodlivosti. V tomto mojom konkrétnom prípade by ma zaplatenie súdnych poplatkov a samotný advokát stalo oveľa viac, ako sú naše obidva dôchodky! a ja si nemôžem pri ohrození živobytia mojej rodiny dovoliť súdiť sa na dlh! V tejto súvislosti je treba zdôrazniť, že prečo sa naše súdy, včítane najvyššieho, ani v tomto prípade neopierali a nevychádzali zo zákona o životnom minime, ale najvyšší súd sa uspokojil iba so subjektívnymi a tendenčnými postojmi i rozhodnutiami súdov nižších stupňov, ktoré mojim návrhom na oslobodenia ma od platenia od súdnych poplatkov nevyhoveli len preto, že ma nemajú v „láske“! Áno v tomto období a v iných kauzách boli prípady, kedy ma súdy od platenia súdnych poplatkov oslobodili za tých istých alebo dokonca za lepších sociálnych a tým aj finančných pomerov.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. podľa ods. 1/, čl. 6 Dohovoru v spojení s jeho čl. 13 a 14 i čl. 46 a ods. 2/, čl. 48 Ústavy SR, postupom najmä Okresného súdu v Bardejove a Najvyššieho súdu SR, ale aj Krajského súdu v Prešove v konaní

o dovolaní vedenom na prvostupňovom súde pod č. k. 8 C 60/96 porušené boli.

2. Priznáva I. K. K. spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 5 tis. EUR /slovom päťtisíceur/, ktoré sú mu povinné a označené subjekty, ako porušovatelia jeho ľudských práv vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

3. Ukladá označeným porušovateľom sťažovateľových práv uhradiť vzniklé trovy tohto súdneho konania, najmä trov právneho zastúpenia.

4. Zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 178 až 182/09, zo dňa 13. VII. 2009, ako nezákonné, neústavné a nespravodlivé.“

II.

Z uznesenia najvyššieho súdu z 13. júla 2009 vyplýva tento stav posudzovaného súdneho konania:

Sťažovateľ ako žalobca v roku 1996 podal okresnému súdu žalobu „o uloženie povinnosti previesť byt... s príslušenstvom... o vysporiadanie majetkových i nemajetkových práv a vzájomných vzťahov vyplývajúcich zo zákonov, týkajúcich sa bytového družstevníctva, stanov a ostatných interných predpisov a o priznanie poplatku z omeškania k finančným náležitostiam“. Žaloba smerovala proti Okresnému stavebnému bytovému družstvu v B. ako žalovanému a konanie o nej bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. 8 C 60/1996.

1. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 60/1996-59 z 28. januára 1999 (ďalej len „rozsudok z 28. januára 1999“). Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd svojím rozhodnutím sp. zn. 4 Co 291/1999 zo 14. februára 2000 (ďalej len „rozhodnutie zo 14. februára 2000“) rozsudok okresného súdu z 28. januára 1999 potvrdil v časti jeho výroku o čiastočnom zastavení konania a v ostatnej časti zrušil a vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 60/1996-90 z 27. apríla 2000 (ďalej len „uznesenie z 27. apríla 2000“) zastavil konanie o žalobe sťažovateľa aj v ostatnej časti (v časti, ktorá sa

stala opäťovne predmetom prerokovania pred okresným súdom na základe zrušujúceho výroku rozhodnutia krajského súdu zo 14. februára 2000). Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 4 Co 171/2000 z 31. júla 2000 (ďalej len „rozhodnutie z 31. júla 2000“) potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu z 27. apríla 2000.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 60/1996-109 zo 6. decembra 2000 (ďalej len „uznesenie zo 6. decembra 2000“) odňal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 4 Co 15/2001 z 31. júla 2001 (ďalej len „rozhodnutie z 31. júla 2001“) potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu zo 6. decembra 2000.

Sťažovateľ podal dovolanie proti rozhodnutiam krajského súdu zo 14. februára 2000, z 31. júla 2000 a 31. júla 2001.

Najvyšší súd uznesením z 13. júla 2009 zastavil dovolacie konania o dovolaniach sťažovateľa proti rozhodnutiam krajského súdu zo 14. februára 2000, z 31. júla 2000 a 31. júla 2001 z dôvodu nesplnenia osobitnej zákonnej podmienky dovolacieho konania – zastúpenia sťažovateľa advokátom alebo danosti právnického vzdelania sťažovateľa.

2. Okresný súd uznesením č. k. 8 C 60/1996-189 z 25. januára 2008 (ďalej len „uznesenie z 25. januára 2008“) nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, o ktoré opakovane požiadal, a zamietol jeho návrh na ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 14 Co 18/2008 z 9. apríla 2008 (ďalej len „rozhodnutie z 9. apríla 2008“) potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu z 25. januára 2008.

Sťažovateľ podal dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu z 9. apríla 2008.

Najvyšší súd uznesením z 13. júla 2009 z dôvodu neprípustnosti odmietol dovolanie sťažovateľa smerujúce proti rozhodnutiu krajského súdu z 9. apríla 2008 a v odôvodnení

uviedol: „... i keď dovolateľ v konaní o dovolaní nie je zastúpený advokátom a nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O. s. p.), povaha napadnutého rozhodnutia vylučuje, aby v prípade tohto dovolania bol nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovaný za dôvod pre zastavenie konania. Za situácie, kedy je predmetom dovolacieho prieskumu rozhodnutie súdu o nevyhovení žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, by trvanie na podmienke povinného zastúpenia popieralo cieľ, ktorý sledoval účastník konania...

nemožno prípustnosť dovolania žalobcu vyvodit' z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O. s. p...

neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p...

Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd mu pri rozhodovaní, o návrhu na oslobodenie od súdneho poplatku a o návrhu na ustanovenie zástupcu z radov advokátov odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Pri posudzovaní dovolania žalobcu podľa obsahu je zrejmé, že podstatnou je v ňom námietka žalobcu, že odvolací súd nesprávne posúdil zistený skutkový stav a pri aplikácii ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p. dospel k nesprávnemu záveru o nesplnení podmienok pre oslobodenie od súdneho poplatku a pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Dovolateľ teda namietal, že týmto dovolaním napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci...

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod (možno ním odôvodniť procesné prípustné dovolanie), nesprávnosť právneho posúdenia ale nezakladá žiadnu z vád v zmysle § 237 O. s. p. Treba dodať, že pre vyhovenie návrhu účastníka na oslobodenie od súdneho poplatku (a pre vyhovenie jeho návrhu na ustanovenie zástupcu z radov advokátov) je v zmysle § 138 ods. 1 O. s. p. potrebné, aby súčasne boli splnené dve

podmienky, a to že: 1/ oslobodenie je odôvodnené pomermi žiadateľa a 2/ nejde o prípad svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Ak z týchto podmienok nie je splnená čo i len jedna, nemožno žiadosti vyhovieť. V danom prípade odvolací súd nevyhovel žiadosti dovolateľa z dôvodu nesplnenia prvej podmienky, keď dospel k záveru, že pomery dovolateľa neodôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Takisto nebolo možné vyhovieť žiadosti dovolateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, pretože v zmysle § 30 O. s. p. podmienkou na vyhovenie tejto žiadosti je existencia predpokladov na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, ktoré u dovolateľa splnené neboli. Dovolateľom uvádzané skutkové okolnosti teda v ničom nepotvrdzujú, že by procesným postupom odvolacieho súdu bola znemožnená realizácia niektorého z jeho procesných oprávnení.

V danom prípade bol postup odvolacieho súdu v súlade so zákonom a nemal za následok odňatie možnosti žalobcu pred súdom konať. Za odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. nemožno považovať samotné rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené návrhu žalobcu na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Tak oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj ustanovenie zástupcu z radov advokátov je v občianskom súdnom konaní viazané na určité podmienky (vid' vyššie), ktoré však v prípade žalobcu splnené neboli.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné a vady uvedené v § 237 O. s. p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti...“

3. Okresný súd uznesením č. k. 8 C 60/1996-210 z 11. decembra 2008 (ďalej len „uznesenie z 11. decembra 2008“) vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní doplnil svoje dovolania o zákonom ustanovené náležitosti, oznámil meno advokáta, ktorý ho bude v dovolacích konaniach zastupovať, predložil pre neho osobitnú plnú moc a doručil okresnému súdu ešte jeden rovnopis podaných dovolaní.

Sťažovateľ podal dovolanie proti uzneseniu okresného súdu z 11. decembra 2008.

Najvyšší súd uznesením z 13. júla 2009 zastavil dovolacie konanie o dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 11. decembra 2008 z dôvodu svojej nepríslušnosti, pretože dovolanie smeruje proti rozhodnutiu prvostupňového súdu, pričom dovolaním je možné napadnúť len právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu a najvyšší súd je príslušný len na prerokovanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiam súdov odvolacích.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania návrhu (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jeho prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd navrhovateľa, a z nich vyplývajúcich skutkových zistení a jednak tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim navrhovateľ v návrhu uplatnil, a to v prípade, že návrh nemá ústavnoprávny rozmer.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na súdnu a inú

právnú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva na zákaz diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru.

Relevantné znenie príslušných článkov ústavy a dohovoru upravujúcich práva, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, je:

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nestranným a nezávislým súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

A. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v označených konaniach

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do označeného základného práva sťažovateľa. Ak v čase, keď sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02).

Sťažovateľ podal ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď označené konanie pred okresným súdom, krajským súdom aj najvyšším súdom už bolo právoplatne skončené, čo vyplýva zo sťažovateľom pripojeného uznesenia najvyššieho súdu z 13. júla 2009.

Ústavný súd preto konštatuje, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už k namietanému porušovaniu označených práv sťažovateľa nemohlo dochádzať.

Ústavný súd z uvedeného dôvodu tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v označenom konaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

B. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru

a práva na zákaz diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru postupom a rozhodnutiami okresného súdu a postupom a rozhodnutiami krajského súdu

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup a rozhodnutia okresného súdu, ak jeho postup a rozhodnutie mal možnosť preskúmať inštančne nadriadený súd na základe prípustného riadneho opravného prostriedku.

Z tohto dôvodu vo vzťahu k sťažovateľom namietanému postupu okresného súdu v posudzovanom konaní a k jeho rozhodnutiam, proti ktorým bol prípustný riadny opravný prostriedok, je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04).

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

V súvislosti s uvedeným ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu namietal porušenie svojich základných a iných práv postupom okresného súdu a krajského súdu v konaniach, ktoré boli právoplatne skončené v čase presahujúcom dva mesiace pred doručením sťažnosti ústavnému súdu. Taktiež sťažovateľ namietal porušenie svojich základných a iných práv rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu,

ktoré nadobudli právoplatnosť v čase presahujúcom dva mesiace pred doručením sťažnosti ústavnému súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti okresnému súdu a krajskému súdu pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

C. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva na zákaz diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru postupom a rozhodnutiami najvyššieho súdu

Ústavný súd posúdil sťažovateľom namietaný postup najvyššieho súdu v označenom konaní o dovolaniach sťažovateľa a jeho uznesenie z 13. júla 2009, ktorým bolo zastavené konanie o dovolaní sťažovateľa proti rozhodnutiam krajského súdu zo 14. februára 2000, z 31. júla 2000 a 31. júla 2001 (z dôvodu nesplnenia podmienky konania u sťažovateľa byť zastúpený advokátom alebo mať právnické vzdelanie) a konanie o dovolaní proti uzneseniu okresného súdu z 11. decembra 2008 (z dôvodu nepríslušnosti najvyššieho súdu) a bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu krajského súdu z 9. apríla 2008 (z dôvodu neprípustnosti dovolania).

Podľa sťažovateľa najvyšší súd nepostupoval správne, keď o jeho dovolaniach rozhodol tak, ako to je uvedené v jeho uznesení z 13. júla 2009.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými

zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd po dôslednom preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu z 13. júla 2009 konštatuje, že v ňom nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávosti právnych záverov alebo ktoré by spočívali v nedostatočnom odôvodnení záverov najvyššieho súdu.

Ústavný súd poznamenáva, že odôvodnenie posudzovaného uznesenia je dôsledné a vyčerpávajúce a sťažovateľ neuviedol vo svojej sťažnosti argumenty, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť a ústavnosť záverov najvyššieho súdu.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd sa dôsledne vysporiadal s otázkou splnenia podmienok na konanie o dovolaniach sťažovateľa a plne v súlade s Občianskym súdnym poriadkom dospel k záveru o danosti dôvodov na zastavenie dovolacieho konania v prípade štyroch zo sťažovateľom podaných dovolaní, resp. odmietnutie jedného zo sťažovateľom podaných dovolaní.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že postupom najvyššieho súdu (ale ani okresného súdu a krajského súdu) mohlo dôjsť k porušeniu jeho práv podľa čl. 13 a čl. 14 dohovoru. Sťažovateľ mal

možnosť využiť všetky zákonné opravné prostriedky proti rozhodnutiam všeobecných súdov. Je potrebné poznamenať, že neúspech sťažovateľa pri rozhodovaní nadriadených súdov o jeho opravných prostriedkoch ani zastavenie konania o podaných opravných prostriedkoch či ich odmietnutie zo zákonom ustanovených dôvodov nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia označených práv postupom najvyššieho súdu odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2009